

Obsah

I	Obecná část	5
1	Stav životního prostředí ve světě a v ČR	7
1.1	Život je nepochybně nejvyšší hodnotou v žebříčku lidských hodnot.	7
1.2	Ke stručné charakteristice současného stavu životního prostředí	9
1.3	Stav životního prostředí v českých zemích	12
1.4	Stav jednotlivých složek životního prostředí	13
2	Životní prostředí, právo a životní prostředí,	19
2.1	Pojem	19
2.2	Úloha práva v péči o životní prostředí	21
2.3	Právo životního prostředí	22
2.4	Prameny práva životního prostředí	24
2.5	Zásady (principy) práva životního prostředí	28
2.6	Vztah práva životního prostředí k jiným právním odvětvím	30
3	Zákon o životním prostředí	33
4	Organizační zabezpečení péče o životní prostředí	41
4.1	Úvodní poznámky	41
4.2	Zákonodárné orgány	41
4.3	Orgány veřejné správy	42
4.4	Orgány prokuratury	49
4.5	Orgány soudní	49
4.6	Podíl (účast) občanů na ochraně životního prostředí	49

5	Právní prostředky zajištění ochrany životního prostředí ...	51
5.1	Úvodní poznámky	51
5.2	Prameny právní úpravy	52
5.3	Posuzování vlivů na životní prostředí, vztah k zákonu č. 50/1976 Sb., ve znění z. č. 262/1992 Sb., o územním plánování a stavebním řádu	53
5.4	Biologické hodnocení podle § 67 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny	54
5.5	Instituty podle dalších zvláštních předpisů	54
5.6	Ochrana životního prostředí v řízeních podle zákona č. 50/1976 Sb., ve znění z. č. 262/1992 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen stavební zákon)	55
6	Právní úprava posuzování vlivů na životní prostředí	65
6.1	Úvodní poznámky	65
6.2	Prameny právní úpravy	66
6.3	Cíl a předmět právní úpravy	66
6.4	Základní zásady procedury posuzování vlivů	68
6.5	Jednotlivé druhy posuzování	68
6.5.1	Posuzování staveb, činností a technologií	68
6.5.2	Posuzování koncepcí	72
6.5.3	Posuzování výrobků	73
6.6	Státní správa na úseku posuzování vlivů na životní prostředí	73
6.7	Legislativní proces a zásady ochrany životního prostředí	74
II	Zvláštní část	75
7	Právní problematika péče o půdu	77
7.1	Předmět právní úpravy	77
7.2	Prameny právní úpravy a charakteristika jejich obsahu	77
8	Péče o vodu	89
8.1	Institut správy vodních toků	93
8.2	Institut tzv. zákonných věcných břemen	94
8.3	Institut „nakládání s vodami“	96
8.4	Právní prostředky „plošné“ ochrany vodních zdrojů	98
8.5	Právní ochrana jakosti povrchových a podzemních vod před vodami odpadními	98

8.6	Vypouštění odpadních vod do veřejných kanalizací	100
8.7	Zvlášť je upravena ochrana povrchových a podzemních vod před jejich znehodnocováním jinými látkami než odpadními (§ 25)	100
8.8	Řešení havarijních situací (§ 26)	101
8.9	Právní režim podzemních vod	101
8.10	Směrný vodohospodářský plán	101
8.11	Státní správa ve vodním hospodářství	101
8.12	Institut státního vodohospodářského dozoru	102
8.13	Vodní stráž	104
8.14	Pokuty	104
8.15	Ekonomické nástroje ochrany vody	105
8.16	Odpovědnost za škodu	106
9	Právní úprava na ochranu ovzduší	109
9.1	Právní úprava na ochranu ovzduší	110
9.2	Obecná ustanovení podle zákona o ovzduší	111
9.3	Orgány účastníci se ochrany ovzduší	112
9.4	Prostředky působení k omezení znečišťování ovzduší	113
9.4.1	Přímá regulace	113
	Technologie k omezování emisí	113
	Limity znečišťování	114
	Udělování souhlasů a podmínek činnosti	115
	Povinnosti provozovatelů zdrojů znečišťování	115
9.4.2	Ekonomické nástroje	117
	Úplaty za znečišťování ovzduší	117
	Daňové úlevy, dotace, úvěry, půjčky	118
9.4.3	Sankční nástroje	118
9.4.4	Informace a přesvědčování	120
9.5	Všeobecná a zvláštní ochrana ovzduší	121
10	Právní režim ochrany přírody a krajiny	123
10.1	Úvodní poznámky	123
10.2	Prameny právní úpravy	124
10.3	Účel a předmět právní úpravy, pojmový aparát.	125
10.3.1	Předmět právní úpravy	125
10.4	Obecná ochrana přírody a krajiny	126
	Registrace významných krajinných prvků	127

	Zrušení registrace	127
	Důsledky porušení	127
	Ochrana dřevin (§ 7 – 9 zákona o OPK, § 8 vyhlášky)	128
	Ochrana a využití jeskyní	128
	Ochrana paleontologických nálezů	128
	Ochrana krajinného rázu	128
	Přírodní park (§ 12 zákona o OPK)	129
	Přechodně chráněné plochy (§ 13 zákona o OPK)	129
10.5	Zvláštní ochrana	129
10.5.1	Zvláště chráněná území (§ 14 nsl. zákona o OPK)	129
	Národní parky (§ 15 – 24 zákona)	130
	Chráněné krajinné oblasti (§ 25 – 28 zákona)	131
	Národní přírodní rezervace (§ 28 – 32 zákona)	131
	Přírodní rezervace (§ 33 – 34 zákona)	131
	Národní přírodní památka (§ 35 zákona)	131
	Přírodní památka (§ 36)	132
10.5.2	Zvláště chráněné prvky přírody (druhov \acute{a} ochrana)	132
10.6	Orgány ochrany přírody	134
10.7	Některé speciální instituty spojené s ochranou přírody a krajiny (výše neuvedené)	135
10.8	Odpovědnost na úseku ochrany přírody	136
11	Ochrana lesního půdního fondu a lesa	139
11.1	Úvodní poznámky – vývoj právní úpravy, prameny právní úpravy k 1. 1. 1993, zásady připravované nové právní úpravy	139
11.2	Základní pojmy a instituty ve světle dosavadní právní úpravy	142
	Práva a povinnosti vlastníka lesa	144
	Obecné užívání lesa	145
	Výkon práva myslivosti na pozemcích, které jsou součástí LPF	145
	Odborná správa lesů	145
	Lesní hospodářská evidence	146
	Lesy a lesní půdní fond v systému ochrany přírody a krajiny	146
11.3	Organizační zabezpečení ochrany LPF a lesa, hospodaření v lesích (státní správa lesního hospodářství)	147

12	Ochrana životního prostředí při využívání nerostného bohatství	149
12.1	Předmět právní regulace	149
12.2	Prameny právní úpravy	149
12.3	Ochrana životního prostředí při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek	150
12.4	Ochrana ložisek nerostného bohatství	152
12.5	Výstavby dolů a lomů	153
12.6	Dobývání výhradních ložisek	153
12.7	Likvidace důlních děl	155
12.8	Náhrada škody	156
13	Právní úprava odpadového hospodářství	157
13.1	Úvodní poznámky	157
13.2	Prameny právní úpravy	158
13.3	Základní pojmy	159
13.4	Práva a povinnosti při nakládání s odpady	161
13.4.1	Všeobecné povinnosti (§ 3 z. č. 238/1991 Sb.)	161
13.4.2	Konkrétní povinnosti uložené v jednotlivých fázích nakládání s odpady	162
	Povinnosti ve fázi produkce odpadů	162
	Povinnosti při přepravě odpadů	163
	Povinnosti při sběru, výkupu a úpravě odpadů	163
	Povinnosti při zneškodňování odpadů	163
13.5	Orgány státní správy na úseku odpadového hospodářství	164
13.6	Ekonomické nástroje v odpadovém hospodářství	166
13.7	Odpovědnost za porušení povinností v odpadovém hospodářství	166
13.8	Podrobnosti k některým institutům a aktivitám v odpadovém hospodářství	167
13.8.1	Dovoz, vývoz a tranzit odpadů	167
	Dovoz	168
	Vývoz	168
	Tranzit	168
13.8.2	Zvláštní podmínky – § 15 zákona č. 238/1991 Sb., o odpadech	168
13.8.3	Programy odpadového hospodářství	169
13.8.4	Evidence odpadů	169

13.8.5	Evidence osob, od kterých byl odebrán nebo vykoupen odpad neželezných kovů nebo „jiný odpad“, stanovený nař. vlády ČR, a druhu odpadu, který byl odebrán nebo vykoupen	170
13.8.6	Nesouhlas obce s umístěním zneškodňovacího zařízení na jejím území	170
14	Péče o pracovní prostředí z pohledu péče o zdraví lidu . . .	171
14.1	Prameny právní úpravy	171
14.2	Péče o zdravé životní podmínky	172
14.3	Organizační zabezpečení péče o zdraví lidu	175
14.4	Péče o pracovní prostředí	176
14.5	Organizační zabezpečení péče o pracovní prostředí	178
15	Ochrana před hlukem a vibracemi	181
15.1	Základní pojmy	181
15.2	Prameny	181
16	Právní úprava péče o jadernou bezpečnost	189
17	Péče o kulturní památky	199
17.1	Právní úprava péče o kulturní památky	199
17.2	Předmět péče o kulturní památky	200
17.3	Rozsah a způsob péče o kulturní památky	202
17.4	Archeologické výzkumy a nálezy	204
17.5	Ochrana památek v muzeích a archivech	205
17.6	Orgány a organizace státní památkové péče	206
17.7	Seznam světového dědictví UNESCO	208
17.8	Právní úprava kulturních památek de lege ferenda	209
Obsah		211